

Veronika KOLLÁROVÁ: *Etnografie prodejny mezinárodního fast fashion řetězce*. Praha: FHS UK 2015, 57 s. + přílohy.

Veronika Kollárová se ve své bakalářské práci zaměřila na téma spotřební kultury a rozhodla se tedy prozkoumat prostředí, které je jí na jednu stranu blízké, na stranu druhou ji podněcuje k řadě otázek – prostředí prodejny oděvů, jež je součástí nadnárodního řetězce. Realizovala zde proto etnografický výzkum, v rámci něhož se zaměřila na povahu samotného prostoru prodejny, který záhy obydli aktéry, aby mohla sledovat proces prodej a nákupu a interpretovat jej v kontextu teorií spotřební kultury. Bakalářská práce je standardně členěna na teoretickou, metodologickou a empirickou část.

Teoreticky autorka svou práci ukotvuje prostřednictvím klíčových autorů (hl. Simmel, Lipovetsky, Miller) a sleduje témata materiální kultury a módy v kontextu teorií konzumní společnosti a spotřeby. Vedle toho se zabývá i historií módy a fast fashion a nakonec i vlastním oděvním řetězcem. Jak vidno, móda je pro autorku klíčovým pojmem – k módě vztahuje i svou motivaci k tématu a i v teoretické části textu jí věnuje nejvíce prostoru. To je trochu zavádějící, protože vlastní bakalářská práce není ani tak o módě, jako spíše o jednání, jež se k odívání v současné společnosti může vázat. Na druhou stranu je třeba uznat, že text je strukturován logicky a autorka s literaturou z první části tohoto oddílu pracuje i v dalších kapitolách. Mezi drobná pochybení náleží snad zbytečné zařazení spíše popularizačních pasáží (např. kap. 2.2 Historie módy) a absence zdrojů v kap. 2.4 Oděvní řetězec H&M (deklarace na s. 12 nestačí).

Na teoretické ukotvení autorka navazuje formulací výzkumných otázek a popisem designu výzkumného projektu a reflexe jeho realizace. Projekt je navržen adekvátně, v popisu některých kroků (např. analýza dat) je autorka sice dost úsporná, nicméně prokazuje, že dokáže promyslet, navrhnout a realizovat smysluplný výzkumný projekt.

Vlastní empirickou část bakalářské práce tvoří oddíly zaměřené na prostor prodejny, aktéry a jejich vztahy, povahu služeb, jež jsou v prodejně poskytovány, a konečně k tématu se vztahující jednání v rámci spotřební kultury. Jednotlivé kapitoly jsou zpracovány pěkně. Autorka kombinuje data (segmenty různých typů rozhovorů a terénních poznámek) s odbornou literaturou, aby mohla pozorované jevy interpretovat. Z terénních poznámek (včetně těch vzniklých retrospektivně – autorka byla dříve ve sledované prodejně sama zaměstnána) je zřetelné, že autorka má cit pro situaci a detail, dokáže vystihnout povahu sledovaného jevu. V závěrečné kapitole Spotřební kultura zase prokazuje schopnost práce s literaturou, jakkoli vlastní data zde již spíše absentují. Přesto je zde nutné ocenit, že v této kapitole autorka opravdu interpretuje, zatímco předešlé kapitoly mají sklon k jisté deskriptivnosti. Pochopení textu pomáhají plánky prodejny, umístěné v Příloze, jen je škoda, že na ně autorka v textu neodkázala. Podobným vhodným doplněním by možná mohly být fotografie exteriéru i interiéru prodejny (s ohledem na to, že není anonymizována, nestojí větší transparentnosti textu nic v cestě). Závěr textu pak již jen jednotlivá dílčí zjištění shrnuje.

Z formálního hlediska je v práci (až na nedůslednost v poznámkovém aparátu – viz výše) v pořádku. Členění je logické, jazyk adekvátní, gramatických či stylistických pochybení minimum (obvykle interpunkce).

Ráda bych, pokud by v rámci obhajoby byla diskutována tato témata:

- 1) Na s. 38 autorka píše: „Jedná se o lidi, kteří na první pohled mají vkus, oblékají se podle nejnovějších trendů.“ Co to znamená mít vkus? Jak spolu souvisí vkus a poplatnost nějakému aktuálnímu úzu?
- 2) Pokud „visual merchandising“ opravdu znamená „smyslový“ (s. 30), pracuje se v prodejně i s jinými jeho aspekty než je vizuální kompozice a hudba?
- 3) V úvodu autorka píše, že ji mj. zajímá, „jaký vliv může zboží na aktéry mít“ (s. 2). Vypozorovala v tomto smyslu něco?

Závěrem. Bakalářská práce Veroniky Kollárové plně odpovídá nárokům na FHS UK na bakalářské práce kladeným. Autorka si zvolila relevantní a aktuální téma, vhodně jej podepřela adekvátní literaturou a zpracovala prostřednictvím etnografického výzkumu. Domnívám se, že pokud by si na zpracování bakalářské práce vyhradila více času, mohla jít v tématu razantněji do hloubky. Takto tedy bakalářskou práci Veroniky Kollárové doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako velmi dobrou až dobrou dle průběhu obhajoby.

Praha, 16. 6. 2015

Mgr. Hedvika Novotná